

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-107 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 08-39/509-186
Karar Tarihi : 12.6.2008

10 **A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B- RAPORTÖR : Remzi Özge ARITÜRK

C.ŞİKAYET EDEN : -Levend MACİT
Papatya Optik İrfan Baştuğ Cad. 10/C Dışkapı/Ankara

20 **D.HAKKINDA İLK İNCELEME**

YAPILAN : Merve Optik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Akasya Sokak No :4/1 Şenlikköy-Florya/İstanbul

E. DOSYA KONUSU : Merve Optik San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Papatya Optik'e mal vermeyi reddetmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ** : Şikayetçi tarafından yapılan başvuruda; Ankara Dışkapı'da eczane-optik firmalarının bulunduğu, Merve Optik San. Tic. Ltd. Şti. (Merve Optik)'den optik çerçevesi ve güneş gözlüğü satın almayı istedikleri ancak Merve Optik'in, kendilerine hemen yan taraflarında bulunan İhsan Optik adlı bir firmaya zaten mal veriyor olması nedeniyle satış yapamayacağını bildirdiği belirtilerek söz konusu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun açısından incelenerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ** : Kurum kayıtlarına 12.05.2008 tarih ve 2925 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 4.6.2008 ve 2008-2-107/İİ-08-RÖA sayılı İlk İnceleme Raporu, 5.6.2008 tarih, REK.0.06.00.00-110/172 sayılı Başkanlık önergesi ile 08-39 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayet dilekçesinde yer alan iddialar hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı ve başvurunun reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Herhangi bir teşebbüsün sağladığı olanaklardan yararlanamamak etkin rekabet yapısına sahip bir pazarda alıcıların önemli zararlara uğramasına neden olmayabilir. Ancak pazarda hakim durumda bir teşebbüsün bulunması durumunda alıcıların bu zararları oldukça büyüyecektir. Bu bağlamda bir pazarda hakim durumda olan bir işletmenin satış yapmayı reddetmesi ya da satıştan kaçınması, hakim durumda bulunan söz konusu teşebbüsün, zorunlu unsur niteliği taşıyan bir ürünü sağlamayı reddetmesi durumunda, gerekli diğer kriterler de göz önünde bulundurularak hakim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilecektir.

Bu bakımdan şikayet konusu eylemin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak değerlendirilebilmesi için şikayet edilen teşebbüsün pazardaki konumu diğer bir deyişle hakim durumda bulunup bulunmadığı tespit edilmelidir.

Hakim durum, bir veya birden fazla teşebbüsün birlikte belirli bir pazarda rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek ekonomik parametreleri belirleyebilme gücüdür. Dolayısıyla hakim durum tespitinin yapılabilmesi, öncelikle ilgili ürün pazarının ve ilgili coğrafi pazarın belirlenmesini gerekli kılmaktadır.

Dosya konusu ilgili ürün pazarları, “güneş gözlüğü pazarı” ve “optik gözlük pazarı” olarak tanımlanmıştır. İlgili coğrafi pazar ise dosya konusu olayda güneş gözlüğü ve optik gözlük sağlayıcısı ve dağıtıcısı olan teşebbüslerin ilgili ürünleri tüm Türkiye çapında satışı yapılacak şekilde üretip dağıttıkları göz önünde bulundurulduğunda “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak belirlenmiştir.

2006 yılına ait güneş gözlüğü pazarı ve optik gözlük pazarında faaliyet gösteren firmaların satış adedi ve satış gelirlerine göre tahmini pazar paylarının dağılımına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 1: 2006 yılı güneş gözlüğü pazar payları

Firma Adı	Satış Adedi Bazında Pazar Payı (%)	Ciro Bazında Pazar Payı (%)
Luxottica	(...)	(...)
Merve Optik	(...)	(...)
Optomod Gözlük Ltd. Şti.	(...)	(...)
Prestij Optik	(...)	(...)
Center Optik	(...)	(...)
Aydın Optik	(...)	(...)
Sesa Optik	(...)	(...)
Kayatur Optik	(...)	(...)
4 A Optik Grup Paz. A.Ş.	(...)	(...)
Diğerleri	(...)	(...)
Toplam	100	100

Tablo 2: 2006 yılı optik gözlük pazar payları

Firma Adı	Satış Adedi Bazında Pazar Payı (%)	Ciro Bazında Pazar Payı (%)
Luxottica	(...)	(...)
Merve Optik	(...)	(...)
Optomod Gözlük Ltd. Şti.	(...)	(...)
Prestij Optik	(...)	(...)
Center Optik	(...)	(...)
Aydın Optik	(...)	(...)
Sesa Optik	(...)	(...)
Kayatur Optik	(...)	(...)
4 A Optik Grup Paz. A.Ş.	(...)	(...)
Diğerleri	(...)	(...)
Toplam	100	100

80

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere Luxottica güneş gözlüğü pazarında halihazırda pazar lideri olarak faaliyet göstermektedir. Satış adedi bazında yaklaşık %(...) ve ciro bazında yaklaşık %(...) pazar payına sahip Luxottica'nın ardından sırasıyla %(...) ve %(...) pazar paylarına sahip Merve Optik ve Merve Optik ile oldukça yakın pazar paylarına sahip Optomod Gözlük ile Center Optik gelmektedir.

90

Optik gözlüğü pazarında ise satış adedi bazında %(...)’lik pazar payı ile Merve Optik, ciro bazında ise %(...) pazar payı ile Luxottica pazar lideri olmakla birlikte, söz konusu pazarda Luxottica, Merve Optik, Prestij Optik ve Kayatur Optik birbirlerine oldukça yakın pazar paylarına sahiptir. Bu bakımdan yukarıda yer verilen pazar payları ışığında optik gözlüğü pazarında açık bir pazar liderinin varlığından söz etmek güç görünmektedir.

100

Her ne kadar pazar payı bilgisi bir hakim durumun belirlenmesinde tek gösterge olmasa dahi bu konuda öncelikli olarak dikkate alınması gereken bir unsurdur. Dolayısıyla şikayet dilekçesinde ifade edildiği üzere güneş gözlüğü pazarında yaklaşık %(...) ve optik gözlük pazarında %(...-...) pazar payına sahip Merve Optik’in hem güneş gözlüğü hem de optik gözlük pazarında hakim durumda bulunması mümkün görünmemektedir.

Rekabet hukuku uygulamalarında bir teşebbüsün sözleşme yapmayı reddetme şeklindeki davranışının rekabet ihlali olarak kabul edilebilmesi ancak söz konusu teşebbüsün hakim durumda bulunduğu tespit edilmesi ile mümkün olabilmektedir. Yukarıda da ifade edildiği üzere şikayet edilen teşebbüs olan Merve Optik’in böyle bir pazar gücüne sahip olmadığı kanaatine varılmıştır.

110

Buna ek olarak Türkiye’de güneş gözlüğü ve optik gözlük pazarlarında faaliyette bulunan teşebbüslerin pek çok sayıda markanın ürünlerinin dağıtıcılığını yaptığı ve önemli olarak nitelendirilebilecek benzer büyüklükte 10’a yakın işletmenin bu alanda faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Başvuru sahibi Levend Macit’in işlettiği Papatya Optik, Merve Optik’in dağıtımını yaptığı marka veya ürünlerin dışında ilgili pazardaki diğer firmaların dağıtımını yaptığı marka veya ürünlerin satışını

yapabilme imkanına sahiptir. Bir başka deyişle, herhangi bir şekilde hakim durumda olmayan Merve Optik'in başvuru sahibi firmaya mal vermeyi reddetmesinin herhangi bir şekilde Levend Macit'i ve dolayısıyla Papatya Optik'i zorunlu olarak pazar dışına çıkarabilecek bir etkisi bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

120 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.